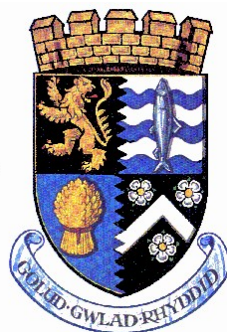

Cyngor Sir Ceredigion

Egwyddorion ar gyfer Sicrhau Isadeiledd Addysg Cynaliadwy

Fersiwn: Drafft V7 09.03.23

Cymeradwywyd:

ADRAN 1: Cyflwyniad ac Egwyddorion

1.1 Cyflwyniad

Y pwrpas yw amlinellu egwyddorion Cyngor Sir Ceredigion wrth ddatblygu darpariaeth ac isadeiledd ysgolion.

Nodau ac amcanion y strategaeth hon yw rhoi'r cyfleoedd gorau posibl i blant a phobl ifanc Ceredigion:

1. i ddysgu a ffynnu mewn ysgol/lleoliad sy'n cynnig y profiadau dysgu gorau posibl mewn amgylchedd dysgu sy'n addas i'r diben
2. i hybu a chefnogi lles, a model gofal plant integredig i deuluoedd
3. i sicrhau bod ein plant a'n pobl ifanc yn gymwys i ddiwallu anghenion cyflogwyr a chymunedau yn y dyfodol
4. i sicrhau bod ein plant a'n pobl ifanc yn parhau i ddatblygu eu sgiliau Cymraeg ac yn falch o gyfrannu at gymdeithas ddwyieithog

Mae nodau ac amcanion y strategaeth hon yn cyd-fynd â dogfennau allweddol eraill a ffridd o weithio fel yr amlinellir isod:

- Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol a Llesiant
- Cenhedloedd Unedig Hawliau'r Plentyn
- Cwricwlwm i Gymru
- Bil a Chod Anghenion Dysgu Ychwanegol
- Cymraeg 2050
- Cynllun Llesiant Lleol 2023-2028
- Strategaeth Gorfforaethol Ceredigion 2022-2027
- Cynllun Datblygu Lleol 2007-2022
- Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2021-2031
- Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant
- Strategaeth Economaidd Ceredigion 2020-
- Tyfu Canolbarth Cymru
- Strategaeth Gydol Oed a Llesiant

1.2 Egwyddorion craidd

1. Parhau i sicrhau darpariaeth, arweinyddiaeth a safonau rhagorol mewn ysgolion/lleoliadau ar gyfer pob grŵp o ddisgyblion, sy'n adlewyrchu gofynion Cwricwlwm i Gymru a'r Cod Anghenion Dysgu Ychwanegol
2. Parhau i feithrin gallu i sicrhau bod gan Arweinwyr Ysgolion yr amser priodol i arwain a rheoli eu hysgolion
3. Parhau i ddatblygu darpariaeth Gymraeg i sicrhau cymwyseddau dwyieithog ein plant a phobl ifanc
4. Parhau i ddatblygu darpariaeth addysg ar gyfer plant 3 oed mewn ysgolion fel sy'n briodol
5. Darparu amgylcheddau dysgu rhagorol i blant, pobl ifanc, staff a'r gymuned ehangach
6. Gwneud defnydd effeithiol ac effeithlon o adnoddau i sicrhau isadeiledd cynaliadwy
7. Sicrhau mynediad cyfartal a theg at ystod eang o gyfleoedd dysgu cyrsiau ôl-14 ac 16 i baratoi plant a phobl ifanc medrus iawn a chymwys ar gyfer eu camau nesaf mewn addysg, hyfforddiant neu'r gweithle

Bydd unrhyw gynnig i ad-drefnu yn y dyfodol yn seiliedig ar un neu ragor o'r egwyddorion a nodir uchod yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion 2018 Llywodraeth Cymru.

2.1 Sut mae Isadeiledd Addysg wedi newid ers troad yr 21^{ain} ganrif

- Adeiladwyd 3 ysgol gynradd ardal 3-11 cyfrwng Cymraeg newydd – Bro Sion Cwilt, T. Llew Jones a Dyffryn Cledlyn
- Datblygwyd 3 ysgol pob oed newydd – Ysgol Bro Pedr, Ysgol Henry Richard ac Ysgol Bro Teifi
- Sefydlwyd amrywiaeth o ffederasiynau ffurfiol ac anffurfiol rhwng ysgolion
- Sefydlwyd 5 Canolfan Adnoddau Arbenigol Anghenion Dysgu Ychwanegol o fewn y sector Cynradd a 4 o fewn y sector Uwchradd
- Cynyddwyd nifer yr ysgolion sy'n darparu addysg i blant 3 oed
- Newidiwyd categori iaith 2 ysgol gynradd
- Lleihawyd nifer yr ysgolion cynradd o 70 i 36
- Datblygwyd 3 canolfan drochi ar gyfer hwyrdyfodiaid i'r Gymraeg
- Datblygwyd Canolfan Uned Cyfeirio Disgyblion er mwyn cefnogi disgyblion â phroblemau cymdeithasol, emosiynol ac ymddygiadol a'u hailintegreiddio yn ôl i ysgol brif ffrwd.
- Cyflawnwyd rhaglen Band A yr 21^{ain} Ganrif Llywodraeth Cymru ar gost o £40.1m. Roedd hyn yn cynnwys:
 - ysgol 3-19 newydd yn Llandysul, Ysgol Bro Teifi;
 - ysgol ardal 3-11 newydd yn Nrefach, Ysgol Dyffryn Cledlyn
 - adain gynradd newydd ac adnewyddu ysgol uwchradd yn Nhregaron er mwyn creu ysgol 3-16, Ysgol Henry Richard
 - Ysgol Gynradd Comins-coch – ymestyn a chael gwared ag ystafell ddosbarth y gellir ei datod
 - Ysgol Gynradd Llanilar – ymestyn a chael gwared ag ystafell ddosbarth y gellir ei datod

2.2 Band B Rhaglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif a Grantiau cyfalaf eraill

Band B

Mae'r Awdurdod Lleol wedi ymrwymo i ddarparu'r canlynol fel rhan o raglen Band B yr 21^{ain} Ganrif Llywodraeth Cymru:

- Ysgol Uwchradd Aberteifi – adnewyddu ac ymestyn yr ysgol bresennol
- Ysgol Gynradd Aberteifi – adnewyddu ac ymestyn
- Ysgol 3-11 Dyffryn Aeron – ysgol ardal 3-11 newydd yn Nyffryn Aeron
- Canolfan y Môr – estyniad i'r ddarpariaeth bresennol yn Ysgol Uwchradd Aberaeron

Grantiau 100% Cyfalaf

- Estyniad i Ysgol Gynradd Pontrhydfendigaid
- Cyfraniad i waith prosiect Ysgol Gynradd Aberteifi
- Estyniad i Ysgol Gynradd Cenarth
- Ailfodelu i Ysgol Henry Richard

Cymunedau Dysgu Cynaliadwy

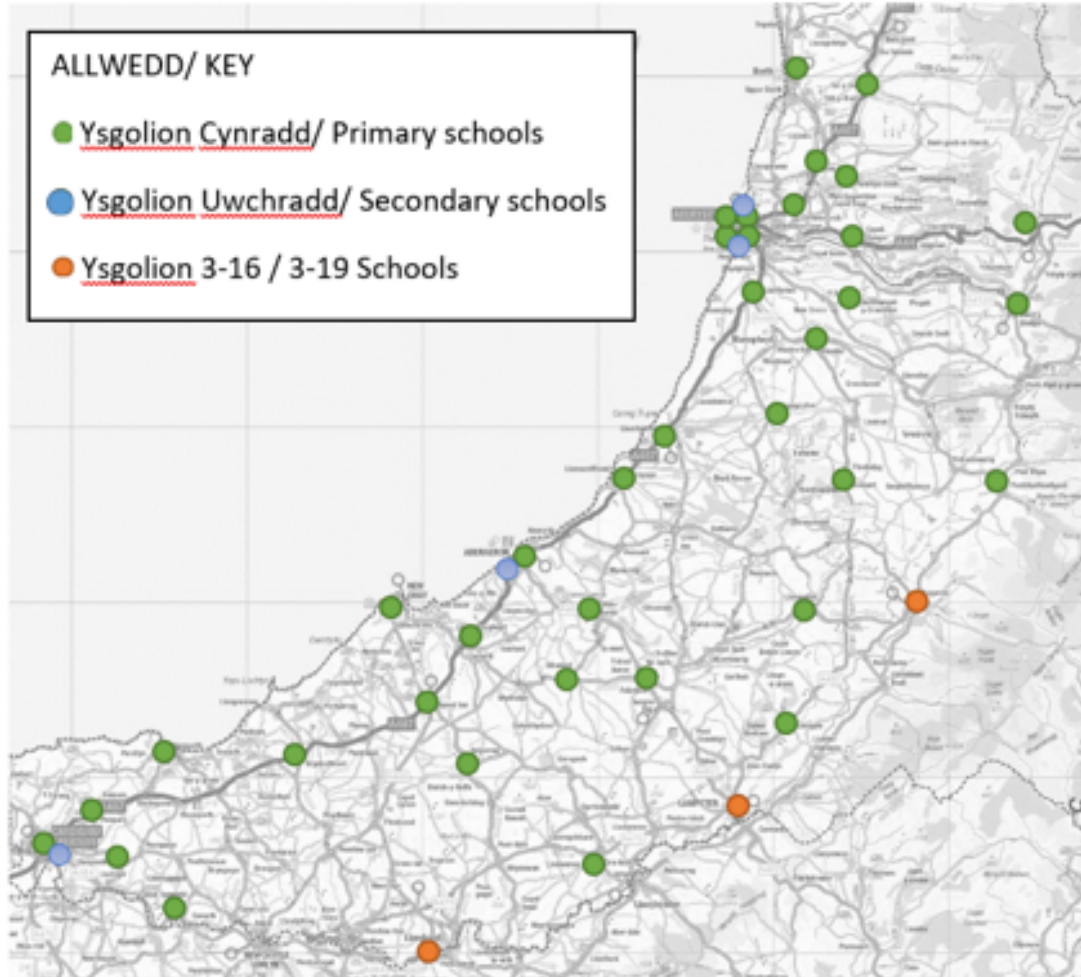
- Mae Cymunedau Dysgu Cynaliadwy Llywodraeth Cymru yn rhaglen dreigl 9 mlynedd y gall Awdurdodau Lleol gael mynediad iddi pan fyddant yn 60% trwy Fand B yn amodol ar gymeradwyaeth y Rhaglen Amlinellol Strategol.

Blynyddoedd	Disgwyliad
1, 2 a 3	Disgwyliad i brosiectau gyrraedd Achos Busnes Llawn o fewn y 3 blynedd
4, 5 a 6	Prosiectau sy'n cael eu datblygu ac sy'n mynd trwy ymgynghoriad Statudol
7, 8 a 9	Prosiectau yn yr arfaeth

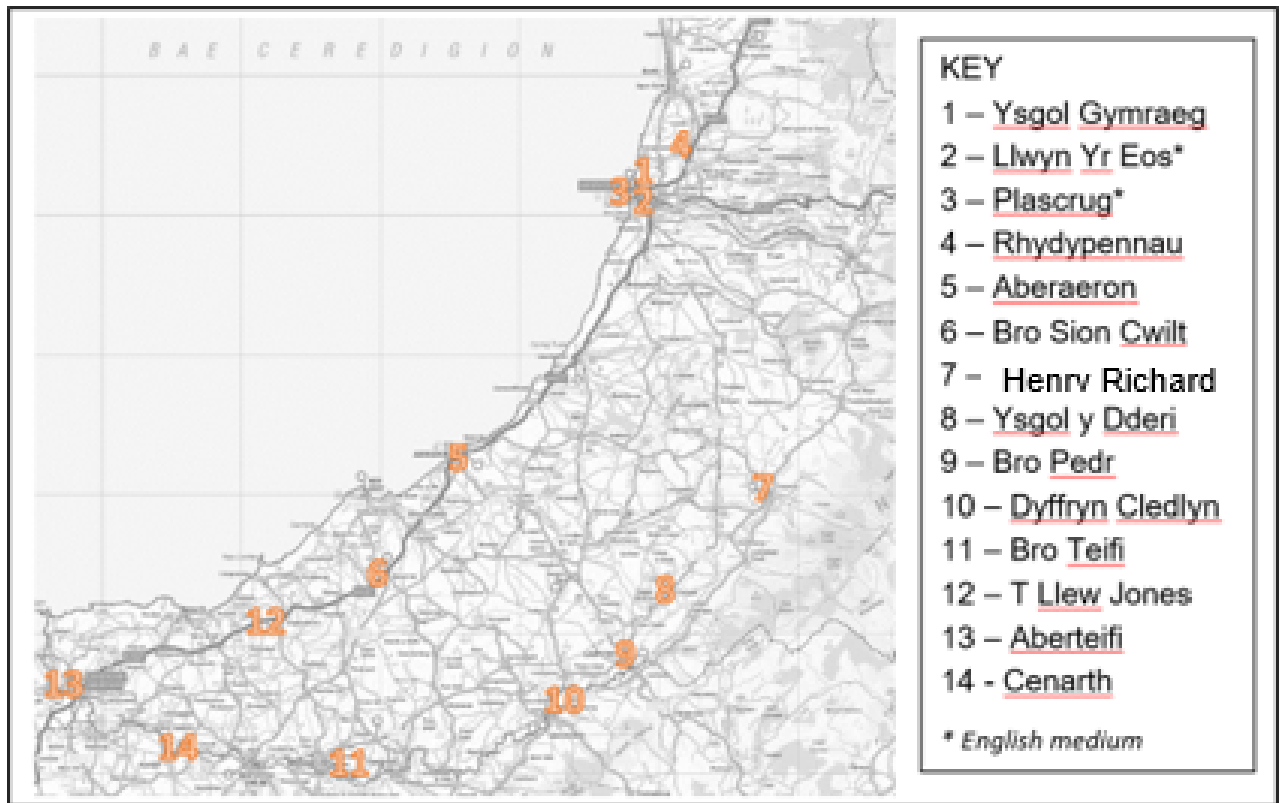
- Y disgwyl yw bod y Rhaglen Amlinellol Strategol, yn amodol ar gymeradwyaeth y Cabinet, yn cael ei chyflwyno i Lywodraeth Cymru erbyn mis Mawrth 2024 a fydd yn cynnwys cynlluniau'r Awdurdod Lleol ar gyfer isadeiledd addysg am y 9 mlynedd nesaf (2024 – 2033).
- Bydd angen clustnodi arian cyfatebol ar gyfer unrhyw brosiectau sydd wedi'u cynnwys yn y Rhaglen Amlinellol Strategol

3. Mapiau o Ddarpariaeth Addysg

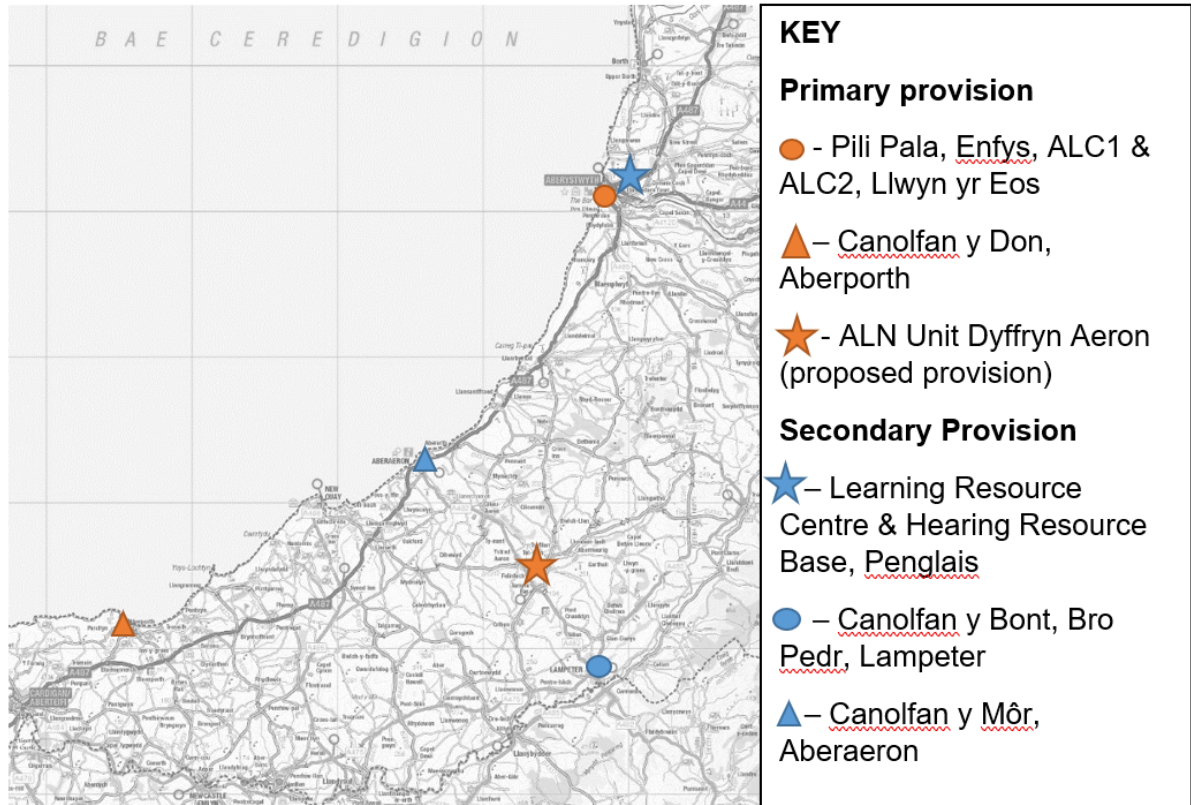
Map yn dangos lleoliad ysgolion cynradd, uwchradd a chanol yng Ngheredigion

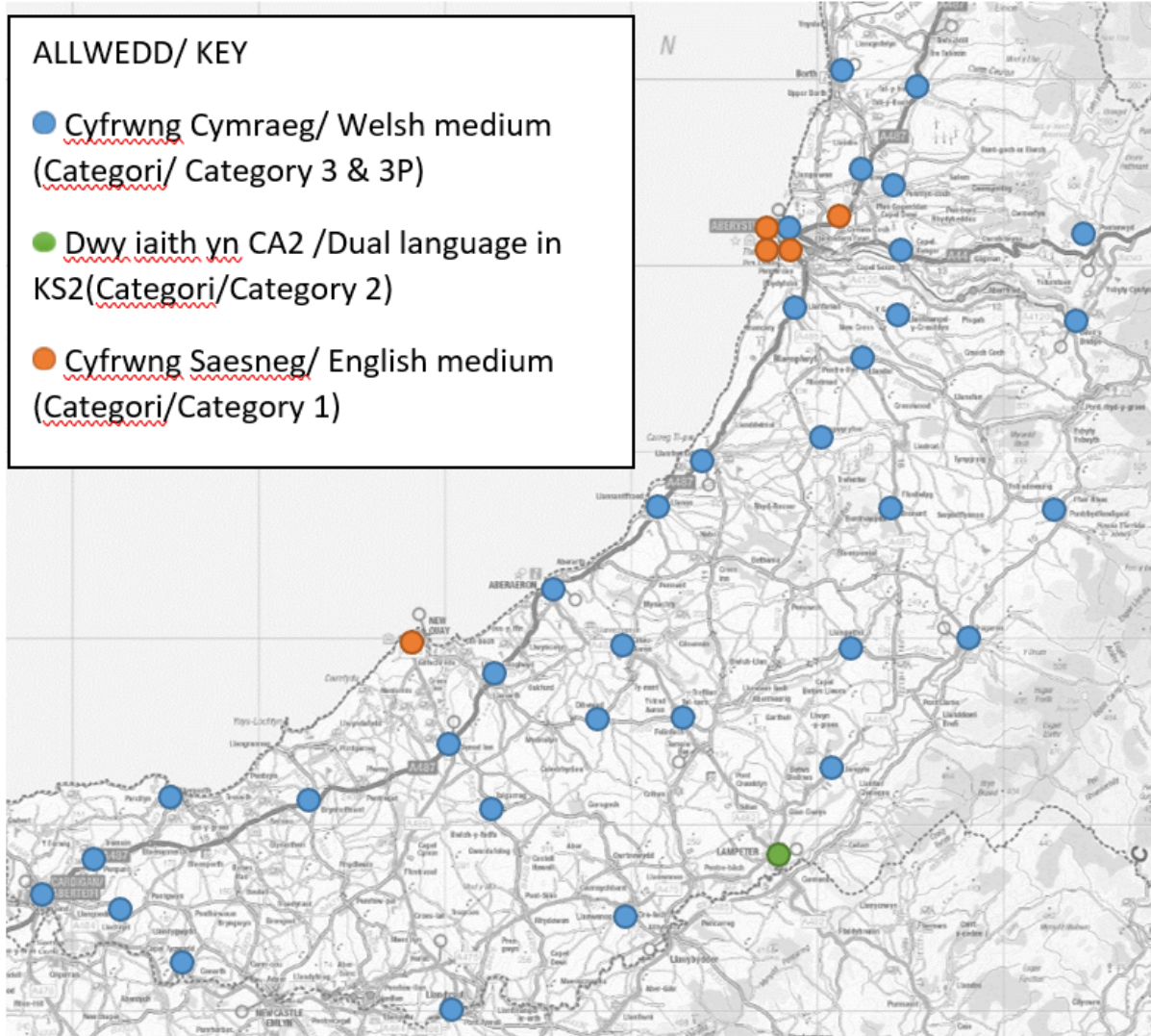
Map yn dangos lleoliad ysgolion gyda darpariaeth feithrin

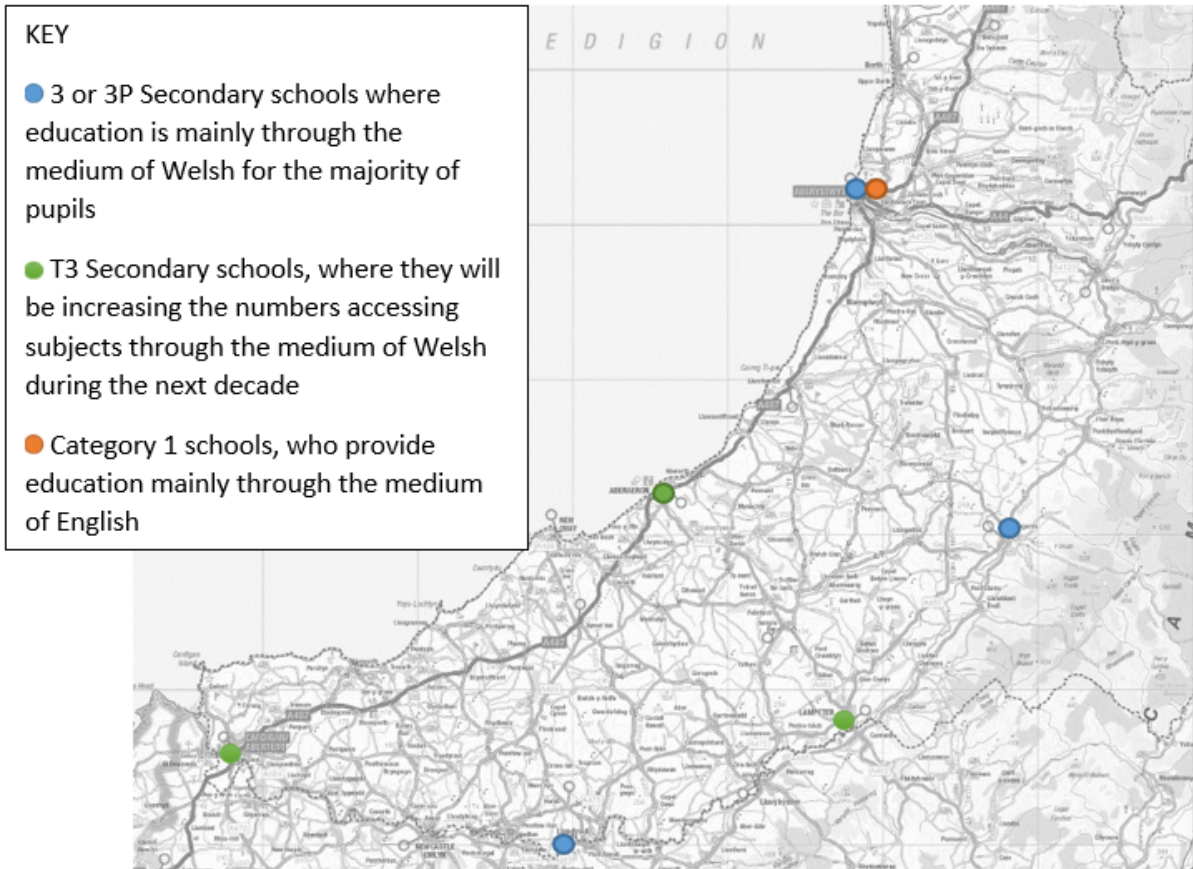
Map yn dangos lleoliad canolfannau adnoddau arbenigol o fewn ysgolion prif ffrwd

Map yn dangos lleoliad Ysgolion Cymraeg/Saesneg/Dwy ffrwd o fewn y sector Cynradd

Map yn dangos lleoliad a darpariaeth iaith ysgolion o fewn y sector Uwchradd

3.5 Niferoedd disgyblion

sefyllfa ar hyn o bryd

Tabl yn dangos niferoedd disgyblion, lleoedd a lleoedd gwag yn ysgolion Ceredigion am y 3 blynedd diwethaf

Cynradd

	Nifer y disgyblion	Lleoedd
CYBLD 2021	4,696	5,516
CYBLD 2022	4,582	5,516
CYBLD 2023*	4,568	5,538

Uwchradd

	Nifer y disgyblion	Lleoedd
CYBLD 2021	4,220	5,873
CYBLD 2022	4,299	5,873
CYBLD 2023*	4,309	5,873

* Data CYBLD wedi'i gyflwyno Ionawr 2023 - Data eto i'w ddilysu

Niferoedd disgyblion cynradd fesul ysgol – data CYBLD

	2021	2022	2023*	Lleoedd
Aberaeron (Cynradd)	197	196	197	201
Aber-porth	146	157	161	181
Aberteifi (Cynradd)	378	374	367	421
Bro Pedr	321	321	322	376
Bro Sion Cwilt	99	100	93	147
Bro Teifi	306	309	300	360
Ceinewydd	77	82	83	98
Cenarth	61	75	75	73
Ciliau Parc	76	62	71	68
Comins-coch	174	153	144	185
Craig Yr Wylfa	35	27	24	74
Dihewyd	34	30	28	35
Dyffryn Cledlyn	103	103	101	120
Felin-fach	48	50	54	60
Henry Richard	112	115	119	120
Llannarth	52	52	61	86
Llanfarian	47	42	38	56
Llanfihangel-y-Creuddyn	26	24	22	37
Llangwryfon	39	30	26	55
Llanilar	113	115	105	129
Llan-non	32	36	41	59
Llechryd	62	67	62	99
Llwyn yr Eos	210	195	189	219
Myfenydd	70	71	70	91
Mynach	38	35	35	51
Padarn Sant	135	122	138	134
Pen-llwyn	42	38	35	55
Penparc	102	93	90	146
Penrhyn-coch	94	89	94	110
Plascrug	395	395	396	409
Pontrhydfendigaid	71	67	67	74
Rhos Helyg	62	59	61	104
Rhydypennau	162	162	165	193
Syr John Rhys	23	22	21	39
T. Llew Jones	163	153	145	180
Talgarreg	45	38	37	63
Tal-y-bont	74	70	78	127
Y Dderi	106	101	98	133
Yr Ysgol Gymraeg	366	352	355	370
CYFANSWM	4,696	4,582	4,568	5,516

*

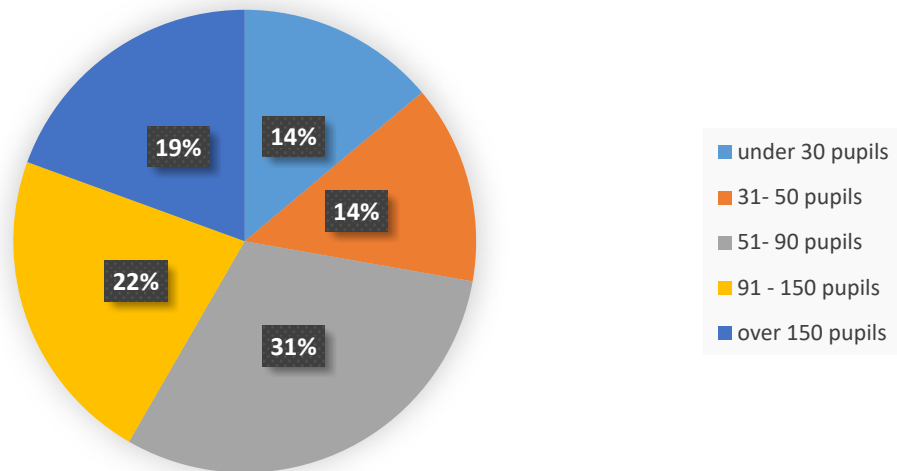
* Data CYBLD wedi'i gyflwyno Ionawr 2023 - Data eto i'w ddilysu

Data CYBLD 2023* - Sector Cynradd fesul blwyddyn ysgol

Ysgol	R	1	2	3	4	5	6	R-6	Cap
Aberaeron (Cynradd)	32	28	29	28	27	22	31	197	201
Aber-porth	23	25	21	23	27	17	25	161	181
Aberteifi (Cynradd)	50	48	48	52	54	58	57	367	421
Bro Pedr	34	37	44	45	49	50	63	322	376
Bro Sion Cwilt	15	14	16	5	12	17	14	93	147
Bro Teifi	44	50	41	54	39	38	34	300	360
Cenewydd	13	7	12	9	15	12	15	83	98
Cenarth	14	16	11	9	8	10	7	75	73
Ciliau Parc	11	6	8	11	9	13	13	71	68
Comins-coch	12	12	18	21	24	26	31	144	185
Craig Yr Wylfa	3	2	6	3	2	4	4	24	74
Dihewyd	3	3	4	4	4	5	5	28	35
Dyffryn Cledlyn	13	13	19	21	10	15	10	101	120
Felin-fach	9	11	8	10	6	4	6	54	60
Henry Richard	17	15	14	22	8	20	23	119	120
Llanarth	17	9	9	9	4	3	10	61	86
Llanfarian	6	4	7	8	8	2	3	38	56
Llanfihangel-y-creuddyn	5	2	-	2	3	4	6	22	37
Llangwryfon	3	4	4	4	2	6	3	26	55
Llanilar	11	17	14	14	15	20	14	105	129
Llan-non	8	6	4	6	5	6	6	41	59
Llechryd	8	7	11	9	10	11	6	62	99
Llwyn yr Eos	22	23	27	31	28	31	27	189	219
Myfenydd	11	12	10	12	10	10	5	70	91
Mynach	6	2	7	7	5	4	4	35	51
Padarn Sant	12	18	20	22	23	20	23	138	134
Pen-llwyn	3	6	2	7	5	6	6	35	55
Penparc	12	15	16	13	12	12	10	90	146
Penrhyn-coch	12	10	19	15	17	12	9	94	110
Plascrug	45	56	59	60	58	60	58	396	409
Pontrhydfendigaid	13	6	9	14	3	12	10	67	74
Rhos Helyg – (Llangeitho)	4	3	5	8	2	3	8	33	61
Rhos Helyg – (Rhos y Wlad)	6	3	4	2	5	3	5	28	43
Rhydypennau	17	25	31	21	17	25	29	165	193
Syr John Rhys	2	1	1	6	4	2	5	21	39
T Llew Jones	19	10	21	26	27	16	26	145	180
Talgarreg	5	4	7	5	3	8	5	37	63
Tal-y-bont	10	7	9	12	9	13	18	78	127
Y Dderi	11	8	15	21	11	11	21	98	133
Yr Ysgol Gymraeg	52	42	52	44	51	54	60	355	370
Ceredigion	613	587	662	695	631	665	715	4,568	5,538

* Data CYBLD wedi'i gyflwyno Ionawr 2023 - Data eto i'w ddilysu

Niferoedd disgyblion Ysgol Gynradd: CYBLD 2023*

Uwchradd

	2021	2022	2023*	Lleoedd
Aberaeron	557	570	573	933
Aberteifi	623	608	604	691
Penglais	1073	1092	1085	1287
Penweddig	592	621	619	1070
Bro Pedr	625	632	643	841
Henry Richard	193	212	231	373
Bro Teifi	557	564	554	678
Cyfanswm	4,220	4,299	4,309	5,873

Data CYBLD 2023* - Sector Uwchradd fesul blwyddyn ysgol

Ysgol	7	8	9	10	11	12	13	7-13	Lleoedd
Aberaeron	101	115	83	90	103	37	44	573	933
Aberteifi	106	106	103	113	110	37	29	604	691
Penglais	166	188	153	165	192	106	115	1085	1287
Penweddig	105	124	97	81	106	55	51	619	1070
Bro Pedr	111	114	85	114	92	73	54	643	841
Henry Richard	40	46	52	44	49	-	-	231	373
Bro Teifi	100	90	80	99	84	48	53	554	678
CYFANSWM	729	783	653	706	736	356	346	4,309	5,873

* Data CYBLD wedi'i gyflwyno Ionawr 2023 - Data eto i'w ddilysu